



SPRÁVY Z PRIESKUMU

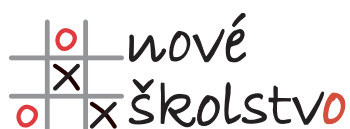
Súhrn správ o zisteniach z reprezentatívneho prieskumu verejnej mienky o vzdelávaní na Slovensku

Súhrn správ o zisteniach z reprezentatívneho prieskumu verejnej mienky o vzdelávaní na Slovensku

**Chceme
vedieť
viac**

o budúcnosti
vzdelávania
na Slovensku

KAMPAŇ REALIZUJE



KAMPAŇ PODPORUJÚ

Nadácia
Orange



NADÁCIA 
Slovenskej sporiteľne

SLOVENSKÉ ŠKOLSTVO PREŠĽAPUJE NA MIESTE

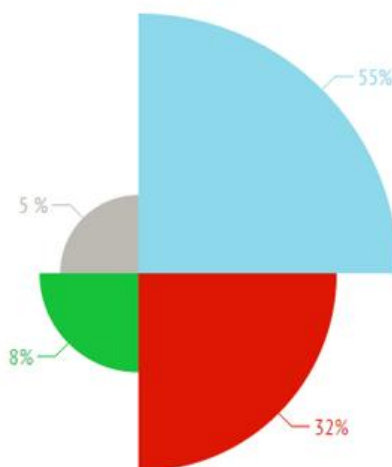
Prvá správa o zisteniach z reprezentatívneho prieskumu verejnej mienky o vzdelávaní na Slovensku



Bratislava | 21. máj 2015 – Iba 8% ľudí na Slovensku si myslí, že naše školstvo sa vyvíja dobrým smerom. Vyplýva to z reprezentatívneho prieskumu verejnej mienky, ktorý pre kampaň [Chceme vedieť viac o vzdelávaní na Slovensku](#) na prelome apríla a mája 2015 zrealizovala agentúra TNS Slovakia. Vyše polovica opýtaných (55%) je presvedčených, že školstvo iba prešľapuje na mieste a až tretina (32%) sa domnieva, že sa vyvíja zlým smerom ([graf 1 na zdieľanie](#)).

GRAF 1 | AKO SA PODĽA VEREJNOSTI VYVÍJA SLOVENSKÉ ŠKOLSTVO?

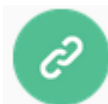
vyvíja sa dobrým smerom vyvíja sa zlým smerom
prešľapuje na mieste neviem | bez odpovede



Zdroj: [chcemevedietviac.sk](#) | TNS Slovakia pre kampaň Chceme vedieť viac o budúcnosti vzdelávania na Slovensku



fb.com/chcemevedietviac



www.chcemevedietviac.sk



vsetci@chcemevedietviac.sk

V celkovom hodnotení školstva nie sú výrazné rozdiely medzi mužmi a ženami. Z vekových kategórií sú najkritickejší najmladší respondenti vo veku 18-24 rokov, ktorí častejšie než starší ľudia uvádzali, že sa školstvo vyvíja zlým smerom (43%). Vývoj vnímali negatívnejšie aj ľudia so základným a s vysokoškolským vzdelaním.

Prevažujúce presvedčenie, že školstvo prešľapuje na mieste alebo sa nevyvíja dobrým smerom, sa nelíšilo v jednotlivých regiónoch a ani v rôzne veľkých sídlach. Dnešní rodičia školopovinných detí, ktorí tvorili štvrtinu opýtaných, školstvo hodnotia rovnako ako ostatní respondenti, ktorí deti v školách nemajú.

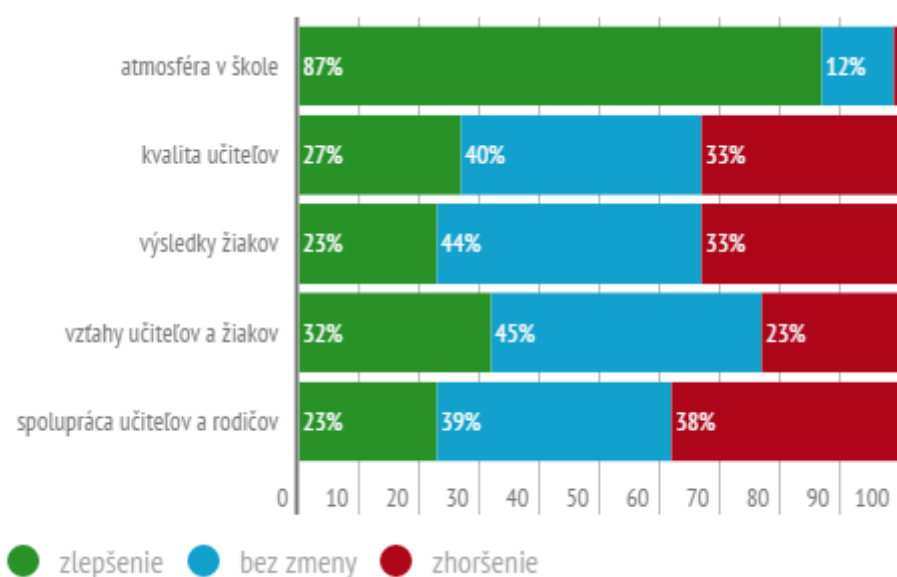
“ ”

„V slovenskom školstve sa za posledných 25 rokov neudiali také zmeny, ktoré by ľudia vnímali ako významný posun dopredu. Vzdelávanie ako svoju prioritu deklarovali všetky ponovembrové vlády, no faktom je, že pre žiadnu z nich to ozajstná priorita nebola,“ konštatuje **Zuzana Zimenová**, z kampaňového tímu ([audio na stiahnutie](#)).



Vyššie dve tretiny (69%) rodičov sa domnievajú, že oproti minulosti sa zvýšila náročnosť učiva. Čo sa naopak príliš nezmenilo, je **kvalita učiteľov, vzdelávacie výsledky žiakov a spolupráca s rodičmi.** Pri každom z týchto aspektov **zmenu nebadajú dve pätiny rodičov a tretina si myslí, že sa situácia ešte zhoršila.** Oblasťou, v ktorej badať isté zlepšenie, sú **vzťahy medzi žiakmi a učiteľmi.** Ich zlepšenie konštatovala tretina rodičov školopovinných detí a aspoň nezhoršenie takmer polovica z nich. **Až deväť z desiatich (87%) rodičov uvádzajú, že sa v školách zlepšila celková atmosféra** ([graf 2 na zdieľanie](#)).

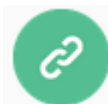
GRAF 2 | ČO SA V ŠKOLSTVE PODĽA RODIČOV ZLEPŠILO, ZHORŠILO ČI NEZMENILO?



Zdroj: chcemevedietviac.sk | TNS Slovakia pre kampaň Chceme vedieť viac o budúcnosti vzdelávania na Slovensku



fb.com/chcemevedietviac



www.chcemevedietviac.sk



vsetci@chcemevedietviac.sk

“ ”

„Rodičia vnímajú, že deti už dnes v škole nešticujeme a netrestáme trstenicou, nenútime ich obedovať bez slova a prechádzať sa v kruhu počas veľkej prestávky, hoci aj také školy sa dnes ešte nájdu. To sú veci, ktoré si dnešní tridsiatnici a štyridsiatnici zo školy veľmi dobre pamätajú,“ reaguje na zistenie **Zuzana Zimenová** ([audio na stiahnutie](#)).



„Keď sa však bližšie pozrieme na medziludské vzťahy v školách, stále máme čo zlepšovať. Najmä ak vieme, že majú významný vplyv na vzdelávacie výsledky žiakov aj na pracovné podmienky učiteľov,“ pokračuje **Elena Gallová Kriglerová** z tímu kampane ([audio na stiahnutie](#)).



Vytvorenie dobrej atmosféry v školách tak, aby do nich deti chodili radi, je najčastejšie označovanou požiadavkou verejnosti. **Uviedlo ju až 83% respondentov** a až polovica z nich jej prisúdila najvyššiu dôležitosť. Ďalšími žiaducimi oblasťami zmeny sú **zlepšenie prístupu učiteľov, skvalitnenie vybavenia či viac spolupráce žiakov počas vyučovania.**

“ ”

„Výsledky prieskumu poukazujú na to, že po rekonštrukcii fasád, výmene okien a zabezpečení interaktívnych tabúl, by sme sa konečne mali zamerať aj na skvalitňovanie toho, čo sa v školách robí a na čo majú primárne slúžiť. Najväčšiu pozornosť, energiu aj financie treba konečne venovať podpore žiakov pri učení a pomoci učiteľom vo vyučovaní,“ konštatuje **Peter Drál** z kampaňového tímu ([audio na stiahnutie](#)).



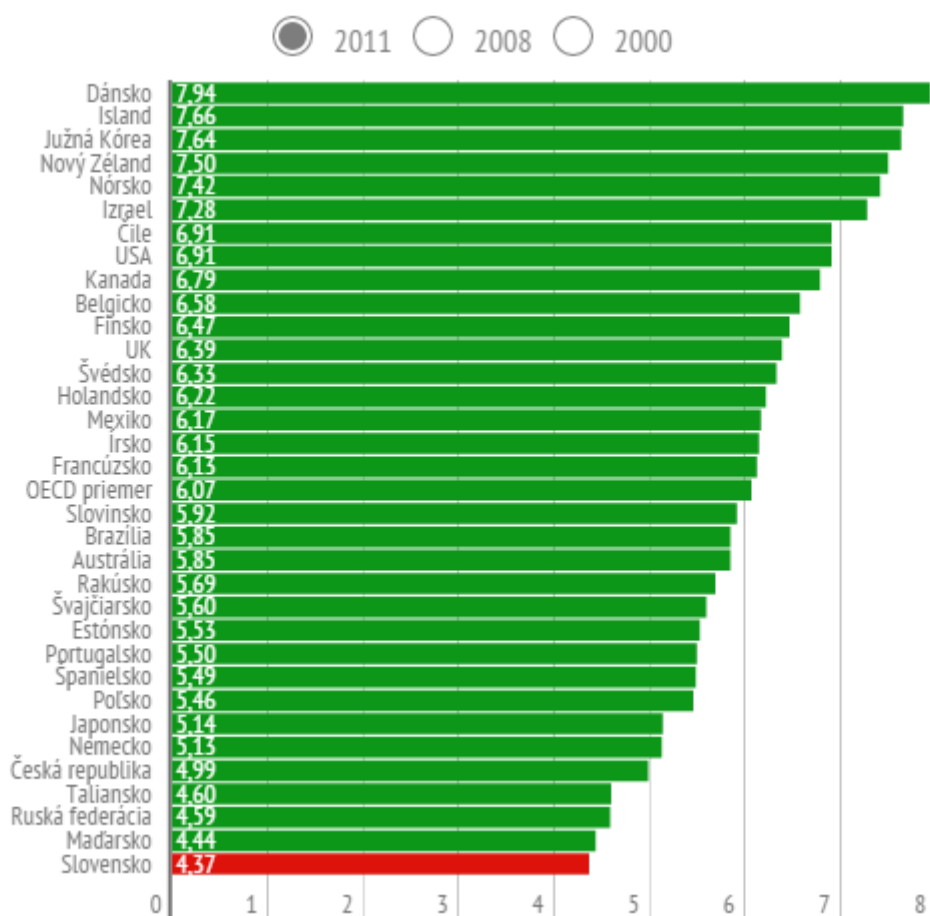
Výše polovica (57%) všetkých respondentov je presvedčená, že **štát má garantovať dostupnosť kvalitných škôl v každej lokalite.** Takmer tri štvrtiny (73%) požadujú ich **financovanie** tak, aby rodičia nemuseli platiť už nič navyše.

“ ”

Peter Drál upozorňuje ([audio na stiahnutie](#), [graf 3 na zdieľanie](#)): „Toto je úplne jasná požiadavka na každú budúcu vládu, aj vzhľadom na to, že na Slovensku na vzdelávanie vynakladáme dlhodobo najnižší podiel HDP zo všetkých krajín OECD, a napriek domnejšej bezplatnosti základného vzdelávania musia rodičia celoročne finančne podvyživeným školám dávať rozličné príspevky.“



GRAF 3 | VÝDAVKY NA VZDELÁVANIE V KRAJINÁCH OECD AKO PODIEL Z HDP



Zdroj: OECD | [Education at a Glance 2014](#)

Z prieskumu vyplýva aj to, že podľa väčšiny ľudí (69%) **sa základné školy nemajú špecializovať**, ale majú poskytnúť kvalitný základ všetkým deťom. Špecializáciu už na tejto úrovni by privítalo iba 14% všetkých respondentov, a spomedzi rodičov školopovinných detí to za dôležité považuje iba 7%.

“ ”

„Preferencie respondentov sú v jasnom rozpore s tým, čo na Slovensku dlhodobo pozorujeme. Pri zdanlivej snahe o zvyšovanie kvality vytvárame rebríčky škôl, nútime ich „špecializovať sa“ a de facto súťažiť iba o najlepších žiakov. Pritom väčšina ľudí si želá, aby bola aj najbližšia škola kvalitná a pripravená vzdelávať akékoľvek deti,“ uzatvára Kriglerová ([audio na stiahnutie](#)).



Až 43% rodičov zahrnutých do prieskumu sa v realite rozhodlo pre školu, ktorá je pre nich najbližšie a 12% pre takú, do ktorej chodili oni sami. **Aj pri opise ideálnej školy je preferencia školy „za rohom“ zo všetkého najdôležitejšia pre takmer tretinu (31%) rodičov.** Ešte silnejšou požiadavkou je to, **aby škola vzdelávala deti z rôznych prostredí (40%) a využívala pri tom rôznorodé metódy (28%).** Iba 13% rodičov chce školu, ktorá má najlepšie výsledky v testovaniach, pričom v realite sa podľa tohto kritéria riadili iba 2% rodičov ([graf 4 na zdieľanie](#)).



fb.com/chcemevedietviac

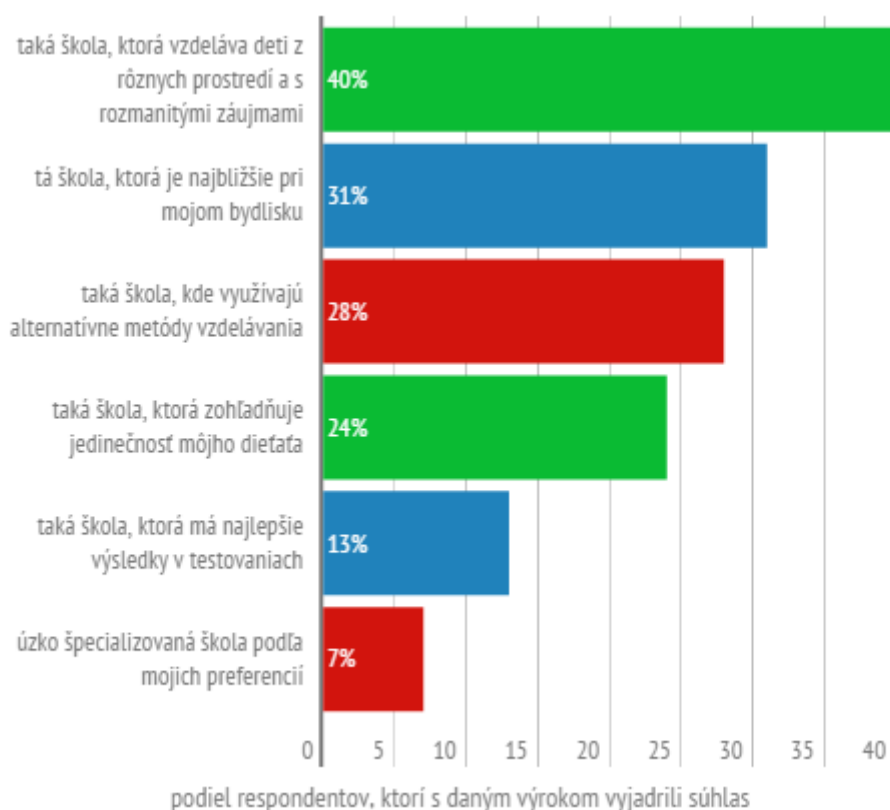


www.chcemevedietviac.sk



vsetci@hcemevedietviac.sk

GRAF 4 | CHARAKTERISTIKY IDEÁLNEJ ŠKOLY PODĽA DNEŠNÝCH RODIČOV

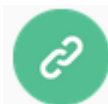


Zdroj: chcemevedietviac.sk | TNS Slovakia pre kampaň Chceme vedieť viac o budúcnosti vzdelávania na Slovensku

Respondenti v prieskume prezentovali aj predstavy o živote a vzdelávaní v budúcnosti. Z ich vyjadrení vyplýva, že o 25 rokov budeme žiť v dobe, v ktorej sa budeme musieť rýchlo prispôbovať zmenám, byť vynaliezaví a využívať rôzne technológie. Na šťastný život to však stačiť nebude a každý človek bude potrebovať aj bezpečné zázemie a dobré medziľudské vzťahy, ktoré sa preto majú rozvíjať aj v školách. **Predstavy o vzdelávaní v budúcnosti spolu s požiadavkami, ktoré verejnosť kladie na školy, učiteľov, rodičov i štát budeme v rámci kampane prinášať až do konca školského roka.**



fb.com/chcemevedietviac



www.chcemevedietviac.sk



vsetci@chcemevedietviac.sk

AKÁ ZÁKLADNÁ ŠKOLA JE KVALITNÁ?

Druhá správa o zisteniach z reprezentatívneho prieskumu verejnej mienky o vzdelávaní na Slovensku



Bratislava | 28. máj 2015 – V prieskume realizovanom v rámci kampane [Chceme vedieť viac o budúcnosti vzdelávania na Slovensku](#) sme sa zamerali aj na to, aký zmysel ľudia základnému vzdelávaniu prisudzujú, ako si predstavujú „dobrú školu“ a podľa čoho hodnotia jej kvalitu.

Zmysel základného vzdelávania

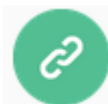
Základné vzdelanie by malo dieťaťu dať kvalitný štart do života. Vyše dve tretiny respondentov (68%) si myslia, že **deti by na základnej škole mali získať všeobecný rozhľad a morálne základy** ([graf 2.1 na zdieľanie](#)). K špecializácii už na tejto úrovni sa prikláňa iba 14% respondentov a takmer pätina (18%) na to nemá vyhranený názor. Všeobecné základné vzdelávanie preferujú ľudia všetkých vekových skupín. Obyvatelia väčších miest, v ktorých je prirodzene väčší výber škôl, špecializáciu na úrovni základných škôl nepreferujú o nič viac ako obyvatelia menších sídel. Požiadavka na všeobecný základ je v súlade s tým, čo si želajú aj mnohí dnešní žiaci.

“ ”

„Od detí sme na workshopoch v rôznych kútoch Slovenska často počuli, že v škole by sa mali učiť najmä veci, ktoré v živote naozaj využijú. To nie je nevyhnutne požiadavka na špecializáciu základných škôl, ale na to, aby pripravili mladých ľudí schopných vybrať si z množstva alternatív, ktoré im vzdelávanie ponúka,“ komentuje zistenia **Elena Gallová Kriglerová** z kampaňového tímu ([audio na stiahnutie](#)).



fb.com/chcemevedietviac



www.chcemevedietviac.sk



vsetci@chcemevedietviac.sk

GRAF 2.1 | ČO BY DEŤOM MALA DAŤ ZÁKLADNÁ ŠKOLA?



Zdroj: chcemevedietviac.sk | TNS Slovakia pre kampaň Chceme vedieť viac o budúcnosti vzdelávania na Slovensku

Škola by mala deťom sprostredkovať nielen poznatky, ale dať im aj morálne základy. Nedostatky v tomto ohľade vníma viac než polovica respondentov, podľa ktorých sa výchova k hodnotám v našich školách zhoršila.

Kedy je škola dobrá

Respondenti v prieskume posudzovali rôzne charakteristiky dobrej školy, ktoré sa však vzájomne nevylučujú. Zo všetkých možností najčastejšie súhlasili s tvrdením, že **dobrá škola je taká, v ktorej sa deti cítia dobre a vďaka tomu ich baví aj učiť sa**. K tomu sa priklonilo 81% respondentov všetkých vekových aj vzdelanostných kategórií. Ženy a rodičia školopovinných detí potrebu bezpečného prostredia a príjemnej klímy v školách zdôrazňovali ešte o čosi viac než ostatní.

V základnej škole je veľmi dôležité aj to, **aby sa deti učili tímovo spolupracovať** (71%). Túto požiadavku uvádzali rovnako muži aj ženy a ľudia rôzneho vzdelania. O čosi častejšie ju označovali súčasní rodičia školopovinných detí. Relatívne najnižšia miera súhlasu s tímovou prácou bola zaznamenaná medzi najmladšími respondentmi vo veku 18-24 rokov.

Učiť sa veci, ktoré budú **užitočné pre spoločnosť**, podporujú dve tretiny (66%) respondentov bez ohľadu na pohlavie, vek a dosiahnuté vzdelanie. Rozdiely neboli zaznamenané ani pri porovnaní rodičov s ostatnými respondentmi ([graf 2.2 na zdieľanie](#)).

“ ”

„Často počúvame, aká je naša spoločnosť individualistická, ako sa každý stará alebo má starať iba sám o seba. Individualizmus môže byť silný v mnohých oblastiach, no vzdelávanie väčšina ľudí nevníma iba ako individuálnu investíciu, ale niečo, čo má slúžiť širším spoločenským záujmom,“ komentuje zistenie **Zuzana Zimenová** z občianskeho združenia Nové školstvo ([audio na stiahnutie](#)).



fb.com/chcemevedietviac



www.chcemevedietviac.sk



vsetci@chcemevedietviac.sk

GRAF 2.2 | CHARAKTERISTIKY DOBREJ ZÁKLADNEJ ŠKOLY PODĽA VEREJNOSTI



Zdroj: chcemevedietviac.sk | TNS Slovakia pre kampaň Chceme vedieť viac o budúcnosti vzdelávania na Slovensku

Skupinové učenie sa detí vnímajú ľudia ako významné. **Dôležitosť spoločných aktivít a diskusií** vyzdvihla podstatná časť (63%) respondentov naprieč všetkými vekovými kategóriami. K tejto požiadavke sa viac prikláňajú ženy a relatívne najmenšiu podporu má medzi ľuďmi s vysokoškolským vzdelaním. Tí vo väčšej miere stavajú na individuálnom úspechu detí, čo sa ukázalo aj pri ich odpovediach o význame vzdelania vo všeobecnosti. Práve vysokoškolsky vzdelaní častejšie vyjadrovali názor, že vzdelanie by malo umožniť presadiť sa v konkurencii ostatných.

O niečo menej než polovica (47%) ľudí si myslí, že v základných školách treba rozvíjať také zručnosti, ktoré deťom umožnia **vyniknúť nad ostatnými**. Súhlas najčastejšie vyjadrovali respondenti vo veku 25 – 34 rokov, najmenej ľudia vo veku 55 – 65 rokov.

Zo všetkých aspektov, ktoré respondenti posudzovali, **získalo využívanie počítačov a tabletov najmenšiu podporu**. Požadujú to dve pätiny (41%) respondentov, pričom muži to uvádzajú častejšie než ženy. Najviac sa pri tejto požiadavke odlišovali najmladší **respondenti vo veku 18-24 a 25-34 rokov**, ktorí s ním **súhlasili najzriedkavejšie**. Najstaršia skupina vo veku 55-65 rokov naopak s danou požiadavkou najčastejšie súhlasila ([graf 2.2 na zdieľanie](#)).

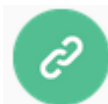
Žiadna z ponúknutých charakteristík dobrej školy nebola v prieskume označená ako nepodstatná.

“ ”

Ako však uvádza **Peter Drál** z tímu kampane ([audio na stiahnutie](#)): „Tento rebríček je presným opakom toho, čo zo všetkých strán denne počúvame. Dobrej atmosfére či tímovej práci v diskusiách o vzdelávaní venujeme omnoho menej priestoru než povedzme podpore talentov či rozdávaniu tabletov. Aj to zaiste treba, no výrazná časť verejnosti dobrú školu hodnotí na základe iných kritérií.“



fb.com/chcemevedietviac



www.chcemevedietviac.sk



vsetci@chcemevedietviac.sk

Podpora učenia

Žiaci sú motivovaní učiť sa, ak pociťujú dôveru a uznanie. Myslí si to 83% ľudí a 41% je o tom silne presvedčených. Školské [workshopy](#), ktoré sa počas kampane realizovali v roku 2014, boli zamerané najmä na vytváranie škôl budúcnosti, no vyjadrenia žiakov mnoho naznačili aj o súčasných školách.

“ ”

„Práve vzájomná dôvera a rešpekt v mnohých dnešných školách chýba. Dieťa potrebuje cítiť bezpečie, aby sa mohlo zapájať a podávať výkony. Znie to samozrejme, ale v praxi to až takou samozrejmosťou nie je,“ konštatuje **Elena Gallová Kriglerová**, sociologička z Centra pre výskum etnicity a kultúry ([audio na stiahnutie](#)).



Zatiaľ čo s potrebou uznania a dôvery pri učení sa v prieskume viac stotožnili ženy, muži sa výraznejšie priklonili k tomu, že **žiaci by mali medzi sebou viac súťažiť, aby si zlepšovali svoje výkony**. Najmladšie skupiny vo veku 18-24 a 25-34 sa so súťaživosťou stotožňovali najmenej a najstaršie vo veku 55-65 rokov najviac.

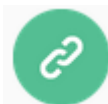
Vyššie dve tretiny (69%) respondentov sa prikláňa k názoru, že **v skupinách sa deti naučia viac ako samostatne**. Najmenej sa s tým stotožnili najmladší respondenti. Naopak, rodičia školopovinných detí s týmto výrokom súhlasili oveľa častejšie ako tí, ktorí dieťa v základnej škole nemajú.

“ ”

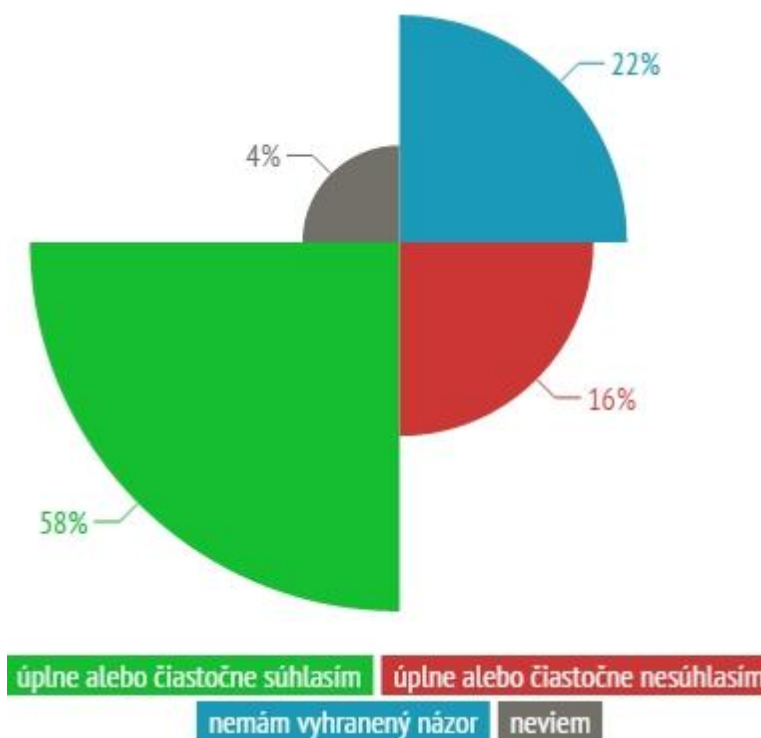
„Podpora skupinového učenia je dobrým dôvodom na to, aby sa školám rozviazali ruky a aby im štát vytvoril podmienky na jeho realizáciu,“ komentuje toto zistenie **Peter Drál** z Nadácie Milana Šimečku a pokračuje ([audio na stiahnutie](#)): *„Skupinové učenie nie je o delení žiakov na jazyky či chlapcov a dievčat na telesnú výchovu, ale o flexibilnom vytváraní rôznych skupín učiacich sa. A na to treba čas, personálne kapacity aj metodickú podporu.“*



Rozmanitosť detí sa podľa prieskumu nejaví ako prekážka pre ich učenie. Väčšina ľudí (55%) **nesúhlasí s tým, že šikovní žiaci by sa nemali vzdelávať spoločne so slabšími** ([graf 2.3 a graf 2.4 spoločne na zdieľanie](#)). V tomto ohľade nie sú žiadne rozdiely podľa pohlavia, veku, vzdelania či kraja, avšak ľudia žijúci v mestách od 5 do 20 tisíc obyvateľov a taktiež obyvatelia dvoch najväčších slovenských miest s delení žiakov podľa výkonov súhlasia častejšie. Naopak, najmenšiu mieru súhlasu vyjadrili obyvatelia najmenších obcí do 1000 obyvateľov.

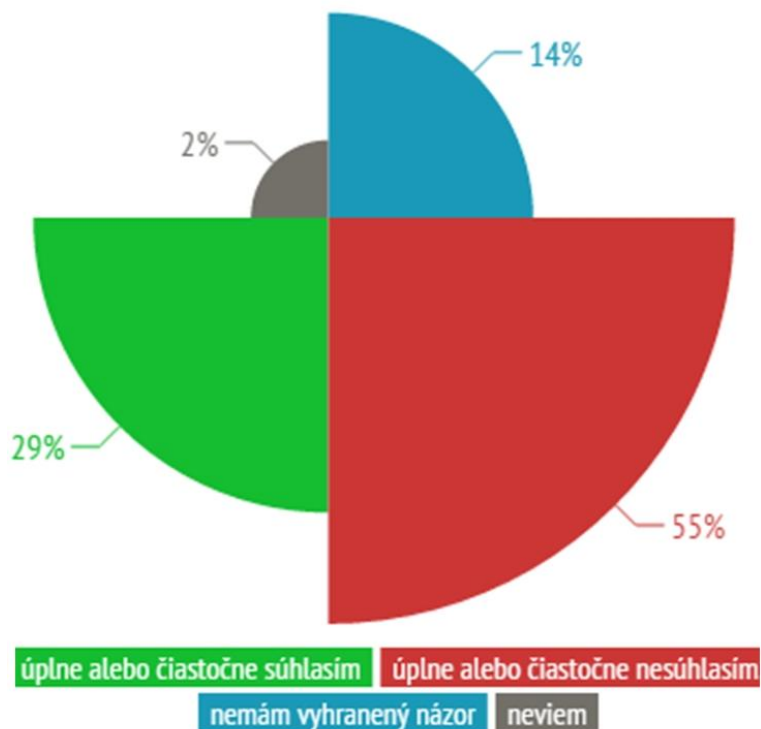


GRAF 2.3 | ČÍM ROZMANITEJŠIE DETI V TRIEDE SÚ, TÝM VIAC TO OBOHACUJE ICH UČENIE



Zdroj: chcemevedietviac.sk | TNS Slovakia pre kampaň Chceme vedieť viac o budúcnosti vzdelávania na Slovensku

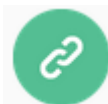
GRAF 2.4 | V JEDNEJ TRIEDE BY NEMALI BYŤ ŠIKOVNÍ ŽIACI SO SLABŠÍMI



Zdroj: chcemevedietviac.sk | TNS Slovakia pre kampaň Chceme vedieť viac o budúcnosti vzdelávania na Slovensku



fb.com/chcemevedietviac



www.chcemevedietviac.sk



vsetci@chcemevedietviac.sk

“ ”

„Zdá sa, že klasické delenie na áčkarov, béčkarov a céčkarov, má svojich zástancov aj odporcov. Ak má ale základná škola dať dobrý základ do života, tak by mala pripravovať aj na to, že v ňom nebudeme stretávať iba spolužiakov z vlastnej triedy. Prínosy aj riziká výkonnostne homogénnych i zmiešaných skupín sú záležitosťou nielen na odbornú, ale aj širokú verejnú diskusiu,“ poznamenáva Elena Gallová Kriglerová ([audio na stiahnutie](#)).



Posudzovanie kvality školy

O kvalite školy podľa názoru verejnosti vypovedajú skôr študijné výsledky žiakov (55%) než ich spokojnosť (23%). **K spokojnosti žiakov sa však priklonili najmladší respondenti vo veku 18-24 rokov. Rodičia školopovinných detí sa zas prikláňajú k tomu, že kvalitu ukážu najmä študijné výsledky.** V tejto súvislosti je však zaujímavé aj zistenie, že **viac než polovica ľudí (56%) očakáva, že sa rodičia s deťmi budú učiť aj doma** a iba pätina si myslí, že deti by sa všetko mali naučiť v škole. Ženy a mladí ľudia vo veku 25-34 rokov výraznejšie deklarujú potrebu domácej prípravy, ktorú považujú za nevyhnutnú na zvládnutie čoraz náročnejšieho učiva.

Názory verejnosti na vhodný spôsob hodnotenia kvality vzdelávania nie sú jednoznačné. K celoplošnému testovaniu žiakov sa prikláňa len o niečo viac než tretina verejnosti (37%). Približne rovnako veľká časť ľudí (39%) preferuje sledovanie pokroku každého žiaka na úrovni jednotlivých škôl. Muži sa viac prikláňajú k celoplošnému testovaniu, ženy naopak. **Najmladší respondenti vo veku 18-24 rokov a taktiež dnešní rodičia školopovinných detí najvýraznejšie preferujú, aby sa posudzovalo napredovanie žiakov v školách.**



fb.com/chcmevedietviac



www.chcmevedietviac.sk



vsetci@hcmevedietviac.sk

“ ”

„Mladí ľudia, ktorí školu končia alebo nedávno ukončili, si evidentne uvedomujú, že plošné testovanie neukazuje, čo všetko vedia, ako na sebe pracovali a ako výrazne sa vo svojom poznaní posunuli. A neukazuje ani to, ako deťom pri učení pomáhajú učitelia či rodičia. Jednorazové testovanie neoceňuje pokrok, ale jednorazový výkon,“ konštatuje **Zuzana Zimenová** ([audio na stiahnutie](#)).



Celoplošné testovania majú byť pri výbere školy zohľadňované iba podľa 13% rodičov školopovinných detí, pričom len 2% z nich sa na základe výsledkov testov pre konkrétnu školu aj reálne rozhodlo.

“ ”

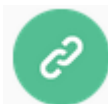
„Vyše desať rokov trvajúce plošné testovanie nepresvedčilo širokú verejnosť, že je tým najvhodnejším hodnotením kvality škôl. Dnešní rodičia výsledkom testov zďaleka neprisudzujú takú váhu, ako by sa to vzhľadom na medializované informácie mohlo javiť,“ uzatvára **Zimenová** ([audio na stiahnutie](#)).



Tí ľudia, ktorí prisudzujú zodpovednosť za obsah a kvalitu vzdelávania štátu, zároveň chcú, aby realizoval aj jednotné testovanie. Tí, čo si myslia, že o obsahu vzdelávania majú rozhodovať školy, zároveň tvrdia, že by mali medzi sebou súťažiť a štát by mal finančne podporovať len menší počet veľmi kvalitných škôl.



fb.com/chcemevedietviac



www.chcemevedietviac.sk



vsetci@hcemevedietviac.sk

AKÝCH CHCEME UČITEĽOV A UČITEĽKY?

Tretia správa o zisteniach z reprezentatívneho prieskumu verejnej mienky o vzdelávaní na Slovensku



Bratislava | 4. jún 2015 – Zlepšenie prístupu učiteľov k žiakom a viac spolupráce medzi rodinami a školami sú požiadavky, ktoré ľudia kladú na naše školy, vyplýva z prieskumu verejnej mienky realizovaného v rámci kampane [Chceme vedieť viac o budúcnosti vzdelávania na Slovensku](#). Otázky sa zameriavali na predstavy ľudí o učiteľskej profesii, očakávania a nároky, ktoré sa na učiteľov kladú, ako aj na podmienky, v ktorých by mali pracovať.

Učiteľské poslanie

Ľudia na Slovensku majú rôzne predstavy o tom, čo znamená byť dobrým učiteľom. **Väčšina respondentov je však presvedčená o tom, že učitelia sú tu pre všetky deti**, a to bez ohľadu na to, či kvalitu školy posudzujú podľa vzdelávacích výsledkov alebo podľa spokojnosti žiakov. To, že by učitelia mali venovať pozornosť každému žiakovi, si myslia vyše dve tretiny (69%) respondentov ([graf 3.1 na zdieľanie](#)), pričom ženy a rodičia školopovinných detí toto presvedčenie vyjadrovali častejšie.



Elena Gallová Kriglerová z kampaňového tímu to vysvetľuje ([audio na stiahnutie](#)) tým, že „rodičia školopovinných detí školu zažívajú dennodenne a uvedomujú si, že deti môžu mať lepšie aj horšie dni a rozmanité potreby, ktoré by učitelia mali vedieť zohľadniť.“

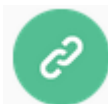


K tvrdeniu, že učitelia by sa mali venovať najmä deťom, ktoré sa chcú učiť, sa prikláňa iba niečo vyše desatina (13%) ľudí. Pohľad na učiteľskú profesiu sa nelíši podľa veku ani dosiahnutého vzdelania.

Dobrí učitelia vedia pri učení zohľadniť potreby rôznych detí, nielen identifikovať najväčšie talenty v triede. Spoznanie potrieb jednotlivých žiakov a ich využitie pri učení všetkých, je dôležité pre 59% respondentov, zatiaľ čo rozvíjanie najväčších talentov podporuje iba 18% z nich ([graf 3.1 na zdieľanie](#)). Ženy a najmladší respondenti vo veku 18-24 rokov sa výraznejšie priklonili k zohľadňovaniu rozmanitých potrieb.



fb.com/chcemevedietviac

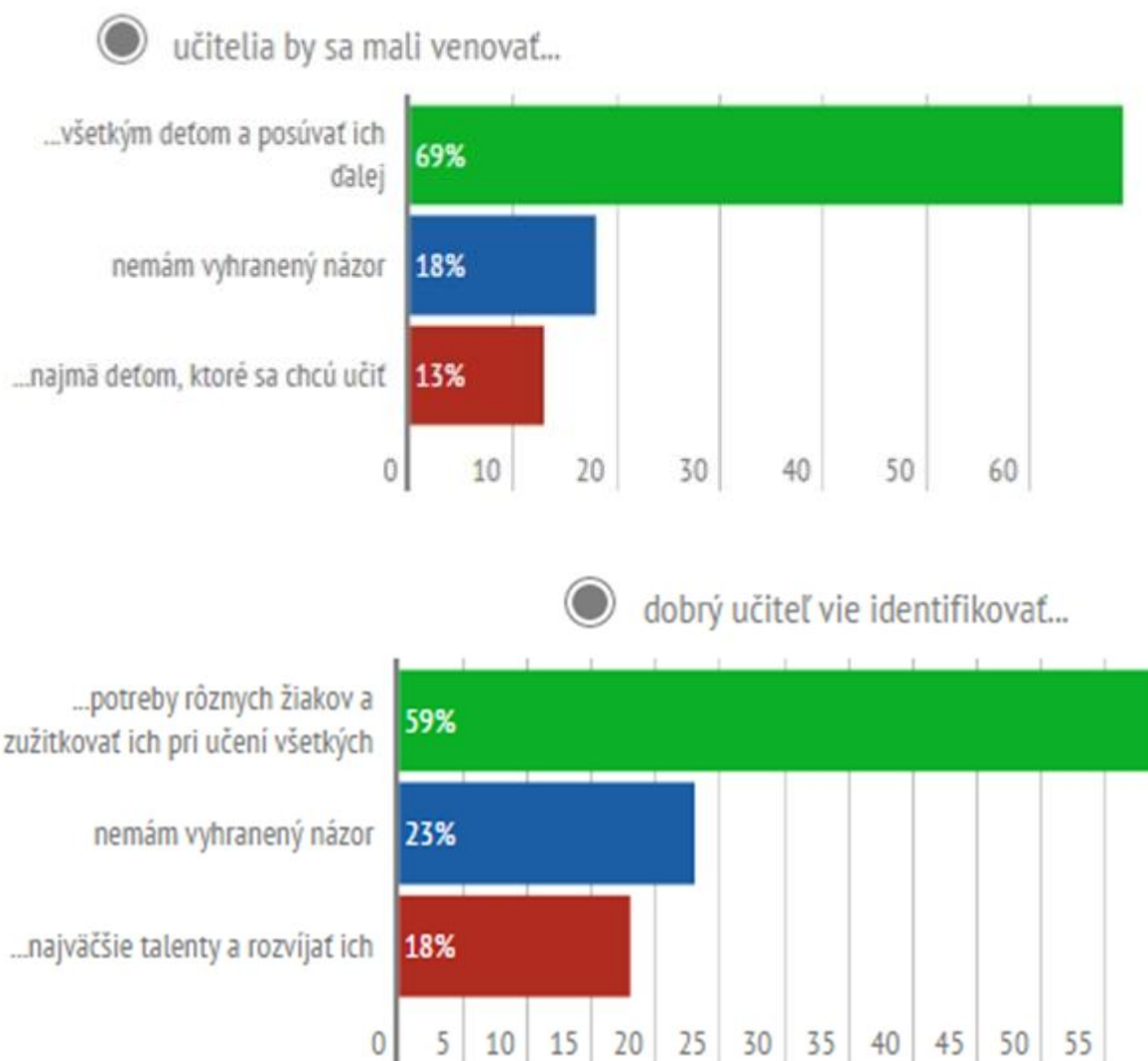


www.chcemevedietviac.sk



vsetci@chcemevedietviac.sk

GRAF 3.1 | POSLANIE UČITEĽA OČAMI VEREJNOSTI



Zdroj: chcemevedietviac.sk | TNS Slovakia pre kampaň Chceme vedieť viac o budúcnosti vzdelávania na Slovensku

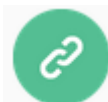
Tí respondenti, ktorí si myslia, že dobrý učiteľ sa venuje všetkým deťom, zároveň podporujú skupinové učenie, ktoré považujú za efektívne.

“ ”

Ako uvádza **Peter Drál'** z tímu kampane ([audio na stiahnutie](#)), „dobrý učiteľ už dnes v predstavách ľudí nestojí za katedrou, neprednáša a nediktuje poznámky, ale vymýšľa rôzne spôsoby, ako zapojiť všetkých žiakov a dávať im rôznorodé podnety pri učení sa.“



fb.com/chcemevedietviac



www.chcemevedietviac.sk



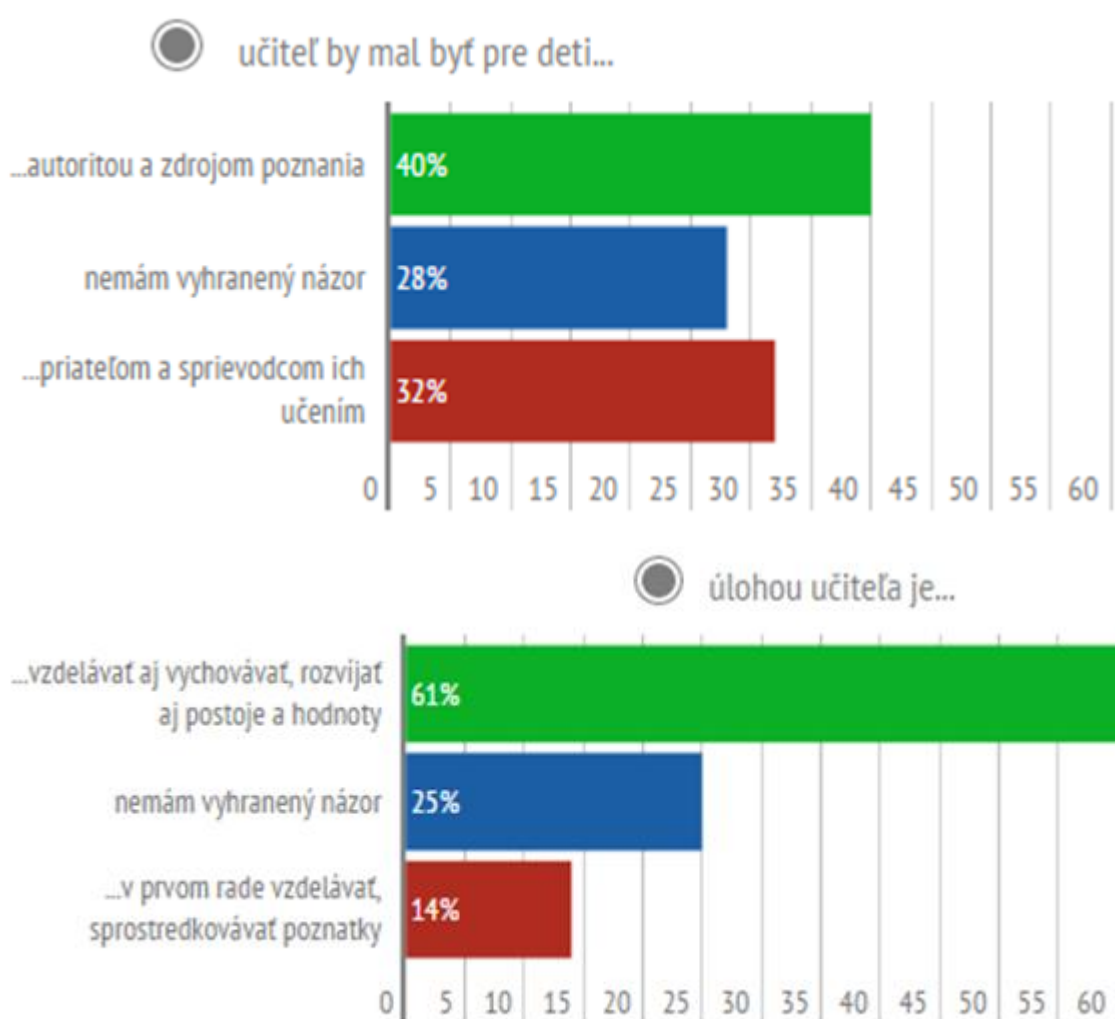
vsetci@chcemevedietviac.sk

Autorita či priateľ? Zdroj poznania alebo sprievodca učením?

Očakávania a nároky, ktoré sa na učiteľov kladú, sú dôležité pre ich profesijnú prípravu a zároveň ovplyvňujú to, ako sa práca konkrétnych učiteľov hodnotí. Rozdelenie verejnosti podľa toho, či za ukazovateľ kvality vzdelávania považujú študijné výsledky alebo spokojnosť žiakov, sa odrazilo aj vo vnímaní roly učiteľa.

Časť respondentov (40%) je presvedčená, že **dobry učiteľ by mal byť skôr autoritou a zdrojom poznania**. Menšia, no taktiež významná časť verejnosti (32%) si myslí, že **dobry učiteľ by mal byť pre deti priateľom a sprievodcom ich učením**. Zvyšok respondentov sa jednoznačne nepriklonil ani k jednej z týchto možností, čo môže znamenať aj to, že dobrý učiteľ má kombinovať obe tieto charakteristiky ([graf 3.2 na zdieľanie](#)).

GRAF 3.2 | AKÝCH UČITEĽOV SI PRE DETI ŽELÁ VEREJNOSŤ?

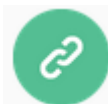


Zdroj: chcemevedietviac.sk | TNS Slovakia pre kampaň Chceme vedieť viac o budúcnosti vzdelávania na Slovensku

Ženy, najmladší respondenti, rodičia školopovinných detí a ľudia s nižším vzdelaním sa výraznejšie prikláňajú k predstave učiteľa ako priateľa a sprievodcu učením. Starší respondenti (45 a viac rokov) a ľudia s vysokoškolským vzdelaním zas viac inklinujú k tradičnejšej predstave učiteľa ako autority a zdroja poznania.



fb.com/chcemevedietviac



www.chcemevedietviac.sk



vsetci@chcemevedietviac.sk

Ukazuje sa tiež, že **ľudia s vysokoškolským vzdelaním na svoje deti kladú vysoké nároky a viac vyzdvihujú individuálne úspechy**. Autoritu učiteľa a množstvo poznatkov, ktoré deťom odovzdá, vnímajú ako niečo, čo k tomu môže prispieť. Tí respondenti, podľa ktorých je dôležité, aby sa dieťa v škole cítilo dobre a dostávalo podporu a uznanie, vnímajú učiteľa skôr ako priateľa a sprievodcu učení.

“ ”

„Učiteľ ako autorita a zdroj poznania je iný ako učiteľ, ktorý má byť priateľom a „iba“ sprievodcom pri učení. Učenie sa od niekoho je odlišné od učenia sa s niekým a súvisí nielen s tým, aký diel zodpovednosti za vzdelávanie kladieme na učiteľov, ale aj do akej miery dôverujeme deťom a akú úlohu prisudzujeme rodičom. Na učiteľskú profesiu kladieme rôzne nároky, ktoré môžu byť vo svojich dôsledkoch aj protichodné. Ich vyjasnenie je však dôležité pre férové posudzovanie kvality učiteľskej práce,“ komentuje zistenie **Drál** ([audio na stiahnutie](#)).



Učiteľ podľa prevažnej väčšiny ľudí nielen vzdeláva, ale aj rozvíja postoje a hodnoty detí. Myslí si to 61% respondentov ([graf 3.2 na zdieľanie](#)) a k tomuto tvrdeniu sa výraznejšie prikláňajú ženy a ľudia strednej generácie vo veku 35-44 a 45-54 rokov. To súvisí aj s prevládajúcim presvedčením, že výchova k morálnym zásadám nie je v dnešných školách dostatočná. Viac ako polovica (57%) rodičov školopovinných detí si myslí, že sa zhoršila oproti obdobiu, kedy školu navštevovali oni sami.

Spolupráca verzus súťaživosť

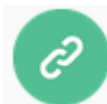
Dobry učiteľ deti skôr podporuje v tom, aby si pomáhali (55%), než aby v súťaži vynikli (15%). K vzájomnej pomoci sa viac prikláňajú ženy, zatiaľ čo vysokoškolsky vzdelaní sú zo všetkých vzdelanostných kategórií najviac presvedčení o prínose súťaživosti. Rodičia školopovinných detí viac podporujú spoluprácu a až takmer tretina (30%) všetkých respondentov v tejto otázke nemá vyhranený názor ([graf 3.3 na zdieľanie](#)).

“ ”

„Na svete existujú vzdelávacie systémy, ktoré za svoje základné východisko považujú napĺňanie potrieb detí, zatiaľ čo iné sú viac zamerané na zvyšovanie vzdelávacích výkonov. Dôraz na podporu a spoluprácu a aj dôraz na výkon a súťaživosť môžu viesť k dobrým výsledkom, no sú to odlišné princípy, na ktorých je vzdelávanie postavené. Na Slovensku nebadáť výrazný príklon ľudí iba k jednému z týchto prístupov, no čoraz častejšie sa v diskusiách o vzdelávaní zdôrazňujú potreby detí. To je pre náš výkonovo a súťaživo orientovaný systém veľká výzva, ktorú zatiaľ nedokáže naplniť,“ dopĺňa **Drál** ([audio na stiahnutie](#)).

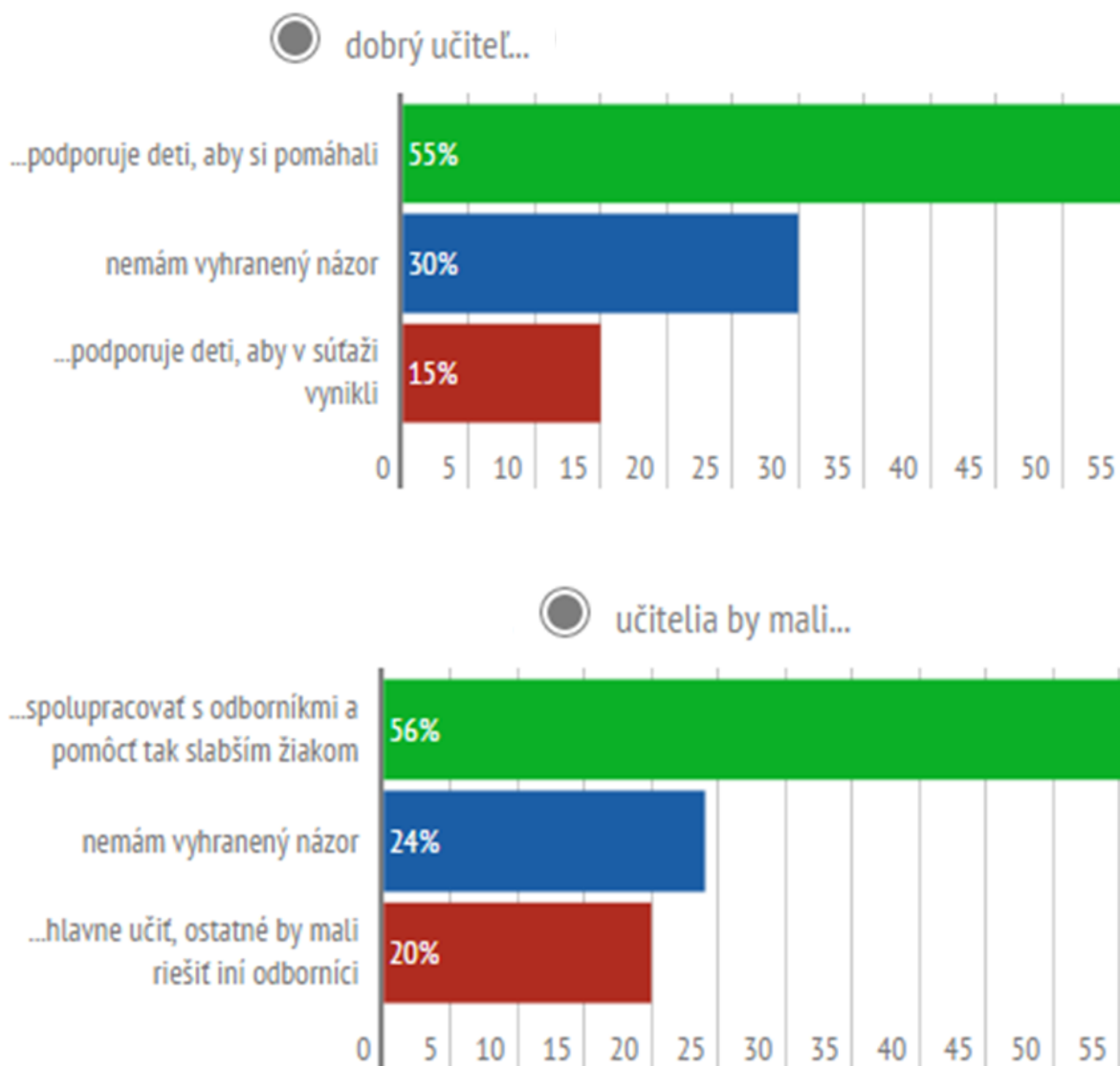


V otázke obsahu vzdelávania sa respondenti skôr prikláňajú k názoru, že učelia vedia najlepšie, čo a ako majú učiť (52%). Tí, ktorí si to myslia, zároveň väčšmi podporujú to, aby bol učiteľ autoritou. Len 18% respondentov si myslí, že obsah vzdelávania by mali ovplyvňovať aj žiaci. Podobne ani rodičia by



podľa prevažujúceho názoru nemali zasahovať do vyučovania, pretože nie sú na to kvalifikovaní (48%). K tomuto názoru sa priklonili najmä starší a vzdelanejší respondenti. Zapájanie rodičov priamo do vyučovania podporuje necelá štvrtina respondentov (24%).

GRAF 3.3 | AKO ĽUDIA VNÍMAJÚ ÚLOHU UČITEĽA VO VZDELÁVANÍ DETÍ?



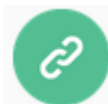
Zdroj: chcemevedietviac.sk | TNS Slovakia pre kampaň Chceme vedieť viac o budúcnosti vzdelávania na Slovensku

Učiteľ nie je vnímaný ako sám vojak v poli a mal by podľa ľudí dostávať podporu aj od iných odborníkov, aby vedel pomôcť i slabším žiakom (56%). K presvedčeniu, že učitelia by mali hlavne učiť a všetko ostatné by mali riešiť iní, sa prikláňa iba pätina (20%) respondentov ([graf 3.3 na zdieľanie](#)).

Veková kategória 25-34-ročných spoluprácu s inými odborníkmi podporuje najviac, zatiaľ čo najstarší respondenti vo veku 55-65 rokov si najčastejšie myslia, že učiteľ by mal len učiť. Na konkrétne formy spolupráce učiteľov s ďalšími odborníkmi sa prieskum nezameriaval, no bez ohľadu na konkrétne nastavenie si spolupráca vyžaduje kvalitnú metodickú prípravu učiteľov.



fb.com/chcemevedietviac



www.chcemevedietviac.sk



vsetci@chcemevedietviac.sk

Čo sa má zmeniť?

Ľudia na Slovensku vo všeobecnosti nie sú spokojní s tým, ako učitelia k žiakom pristupujú. Viac než tri štvrtiny (76%) respondentov si myslia, že by sa ich prístup mal zlepšiť, pričom túto požiadavku formulovali všetky kategórie respondentov, a ešte o čosi výraznejšie rodičia so školopovinnými deťmi. Zároveň, traja zo štyroch (71%) ľudí sú presvedčení, že **vyučovanie by malo byť viac postavené na vzájomnej spolupráci medzi samotnými žiakmi**. O čosi výraznejšie to podporujú ženy a respondenti vo veku 25-34 rokov. Takmer polovica (48%) respondentov si myslí, že **do procesu vzdelávania by sa mali intenzívnejšie zapájať aj rodičia** ([graf 3.4 na zdieľanie](#)).

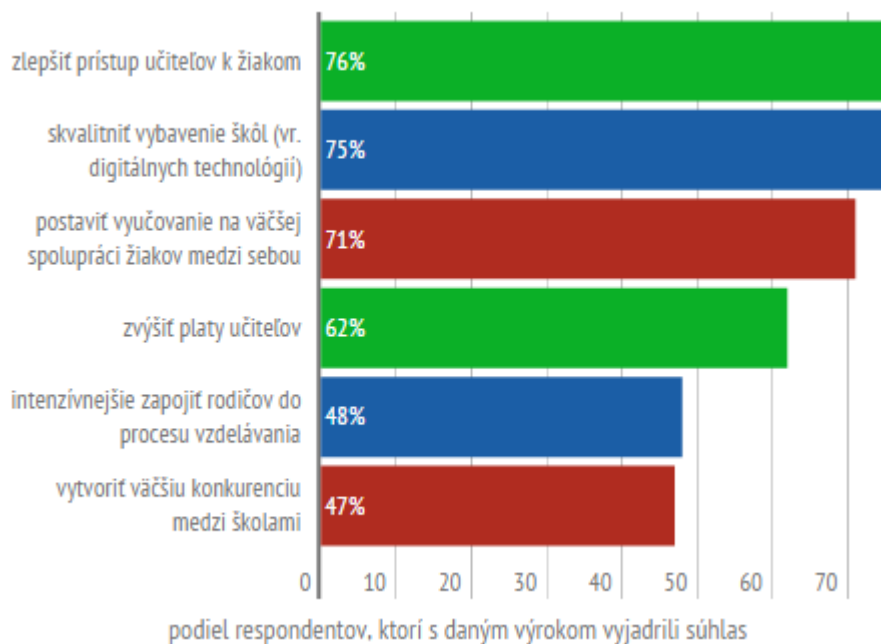
“ ”

„Na Slovensku sú škola a rodina oddelenými svetmi. Mnohí rodičia sa s učiteľmi stretávajú len na rodičovských združeniach, prípadne ak v škole vznikne nejaký problém či konflikt. Stále ešte nie sú partnermi pri vzdelávaní detí. Pritom rodičia a učitelia ich poznajú z rôznych stránok a mohli by si vzájomne pomáhať pri identifikovaní potrieb a riešení rôznych situácií, ktoré pri vzdelávaní vznikajú,“ konštatuje Kriglerová ([audio na stiahnutie](#)).



Dvaja z troch respondentov (62%) podporujú zvýšenie platov učiteľov. Túto požiadavku formulovali viac muži, starší a vysokoškolsky vzdelaní. Najvýraznejšiu podporu si toto opatrenie získalo v Bratislavskom, Nitrianskom a Trnavskom kraji, najmenšiu v Žilinskom a Trenčianskom.

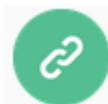
GRAF 3.4 | ČO PODĽA ĽUDÍ TREBA V ZÁKLADNÝCH ŠKOLÁCH ZMENIŤ?



Zdroj: chcemevedietviac.sk | TNS Slovakia pre kampaň Chceme vedieť viac o budúcnosti vzdelávania na Slovensku



fb.com/chcemevedietviac



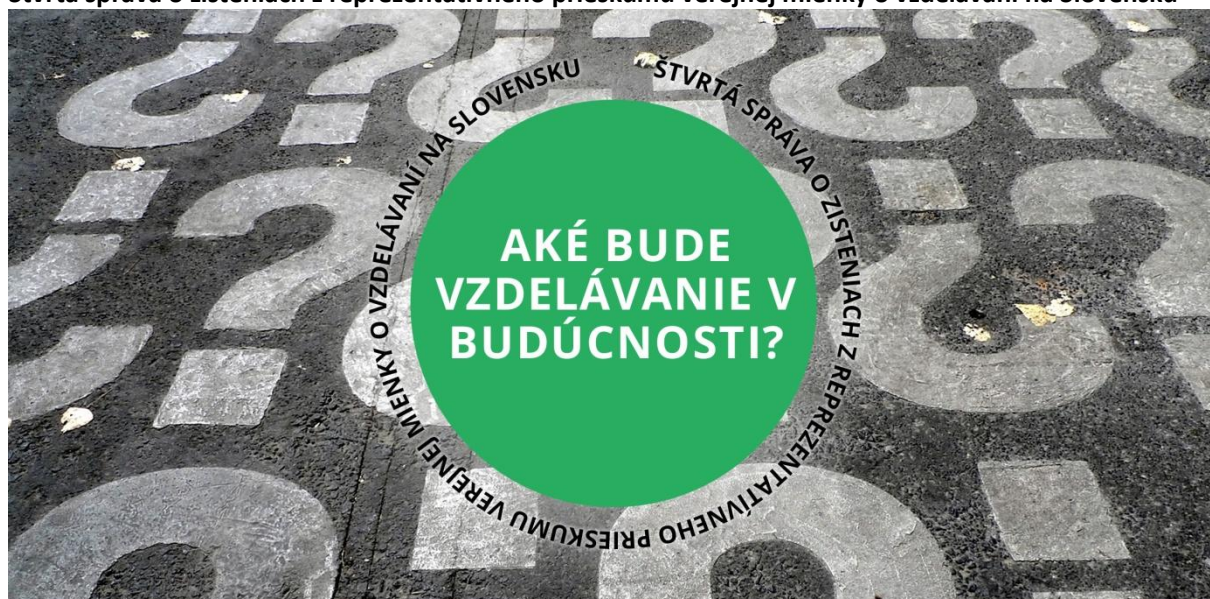
www.chcemevedietviac.sk



vsetci@chcemevedietviac.sk

AKÉ BUDE VZDELÁVANIE V BUDÚCNOSTI?

Štvrtá správa o zisteniach z reprezentatívneho prieskumu verejnej mienky o vzdelávaní na Slovensku



Bratislava | 18. jún 2015 – Hodnoty, ktoré ľudia vyznávajú a predstavy, ktoré o budúcnosti majú, ovplyvňujú aj ich pohľad na vzdelávanie. Prieskum verejnej mienky realizovaný v rámci kampane [Chceme vedieť viac o budúcnosti vzdelávania na Slovensku](#) zisťoval názory reprezentatívnej vzorky respondentov slovenskej spoločnosti na to, čo prinesie budúcnosť, čo bude dôležité pre šťastný život a aký vplyv bude mať štát na životy ľudí a aj na podobu vzdelávania.

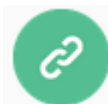
Čo bude dôležité o 25 rokov?

Ľudia očakávajú, že život v budúcnosti bude ešte rýchlejší a náročnejší. Preto za najdôležitejšie schopnosti človeka označujú rýchle prispôbovanie sa zmenám a využívanie technológií (zhodne 49%). Treťou najčastejšie označovanou možnosťou bola schopnosť presadiť sa medzi ostatnými (40%) ([graf 4.1 na zdieľanie](#)).

O tom, že bude potrebné neustále sa prispôbovať, sú najviac presvedčení starší respondenti vo veku 55-65 rokov (62%). Zároveň platí, že so zvyšujúcim sa vzdelaním stúpa aj podiel ľudí, ktorí tomu pripisujú dôležitosť. Vo výraznejšej miere sa k tomu prikláňajú aj podnikatelia (67%) či dôchodcovia (65%), oproti napríklad nezamestnaným či študentom (zhodne 45%).

Z ďalších požiadaviek, ktoré budú na ľudí kladené, tretina respondentov označila schopnosť vedieť sa za každých okolností vynásť (34%), mať blízkych ľudí, na ktorých sa dá spoľahnúť (32%) a mať dobrú prácu (32%).

Vynaliezavosť relatívne najzriedkavejšie označovali starší ľudia vo veku 45-54 a 55-65 rokov. Naopak, najčastejšie ju volili študenti, z ktorých ju označila takmer polovica (49%).

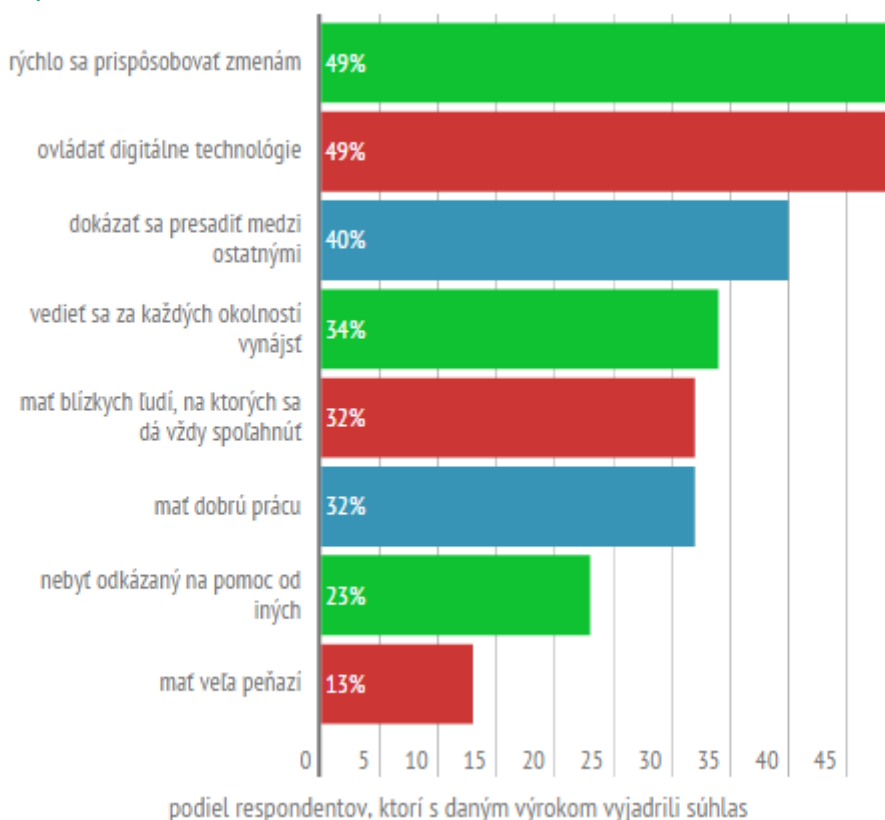


“ ”

Zuzana Zimenová z tímu kampane to vysvetľuje tým, že mladšia a staršia generácia si pod flexibilitou očividne predstavujú niečo iné ([audio na stiahnutie](#)). „Starší ľudia viac hovoria o prispôbovaní sa, teda o potrebe meniť seba pod vplyvom meniacich sa okolností a podmienok. Mladšia generácia je sebavedomejšia a prikláňa sa k vynaliezavosti, teda skôr k prispôbovaniu okolia svojim potrebám a požiadavkám.“



GRAF 4.1 | ČO BUDE PODĽA VEREJNOSTI DÔLEŽITÉ O 25 ROKOV?



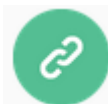
Zdroj: chcemevedietviac.sk | TNS Slovakia pre kampaň Chceme vedieť viac o budúcnosti vzdelávania na Slovensku

Možnosť **spoľahnúť sa na blízkych ľudí** bude aj naďalej veľmi dôležitá. Označovali ju respondenti naprieč všetkými generáciami, ľudia s rôznym vzdelaním, z rôzne veľkých sídel a s rôznymi príjmami.

Nebyť odkázaný na pomoc od iných bude dôležité iba podľa pätiny (23%) respondentov, pričom so zvyšujúcim sa vzdelaním dôležitosť tejto požiadavky klesá. Označila ju vyše tretina (35%) respondentov so základným vzdelaním, no menej než pätina (19%) vysokoškolských absolventov. To zrejme súvisí aj s tým, že **mať veľa peňazí** bude podľa opýtaných najmenej dôležité zo všetkých možností. Myslí si to len niečo vyše desatina (13%) respondentov, pričom čím starší a vzdelanejší sú, tým menej sú o tom presvedčení.



fb.com/chcemevedietviac



www.chcemevedietviac.sk



vsetci@chcemevedietviac.sk

Akú budúcnosť si želáme?

Predstavy o tom, čo bude, môžu, no nemusia korešpondovať s tým, čo si ľudia naozaj želajú. To sa potvrdilo aj na [verejných a školských workshopoch](#) realizovaných v rôznych kútoch Slovenska v rámci kampane Chceme vedieť viac o budúcnosti vzdelávania na Slovensku. Mnohí účastníci v odpovediach na otázky o budúcnosti bojovali s dilemou, či povedať, čo podľa nich bude alebo čo si želajú, aby bolo.



Peter Drál z kampaňového tímu hovorí, že u niektorých ľudí preváži skepsa a budúcnosť opisujú v protiklade k tomu, čo sami chcú. Iní odpovedajú podľa svojich preferencií a želaní ([audio na stiahnutie](#)). „Na každom školskom workshope žiaci najprv budúcnosť vykresľovali vo veľmi negatívnom svetle. V istej chvíli však sami prišli s tvrdením, že to tak nemusí byť, ak sa zmeníme alebo sa o zmenu aspoň pokúsime. U dospelých bol optimizmus a pesimizmus v predstavách o budúcnosti o čosi vyváženejší, no pri zamýšľaní sa nad možnosťami zmeny zaznievalo viac skeptických hlasov ako u žiakov.“



Napriek náročnosti doby a potrebe flexibility budú pre šťastný život stále dôležité **dobré medziľudské vzťahy a silné väzby v najbližšom okolí**. S tým sa stotožnilo najviac respondentov (55%) bez ohľadu na vek, vzdelanie či výšku príjmu. **Schopnosť postarať sa o seba** (51%) a **slobodné napĺňanie vlastných záujmov a potrieb** (47%) dopĺňa trojicu najčastejšie označovaných atribútov šťastného života v budúcnosti. Zatiaľ čo pri sebestačnosti neboli medzi respondentmi zaznamenané žiadne rozdiely, napĺňanie vlastných záujmov a potrieb častejšie označovali vysokoškolsky vzdelaní (56%).

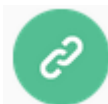


„Tri najčastejšie označované podmienky pre šťastný život súvisia s jednotlivcom a jeho najbližším okolím. Na štát a ním poskytovanú starostlivosť sa spolieha menej ľudí, než by sme sa mohli nazdávať. Je otázne, do akej miery je to dôsledkom všeobecnej nedôvery či zlých skúseností so štátom poskytovanými službami a do akej si ľudia jednoducho len chcú život zariadiť po svojom,“ komentuje **Zimenová** ([audio na stiahnutie](#)).

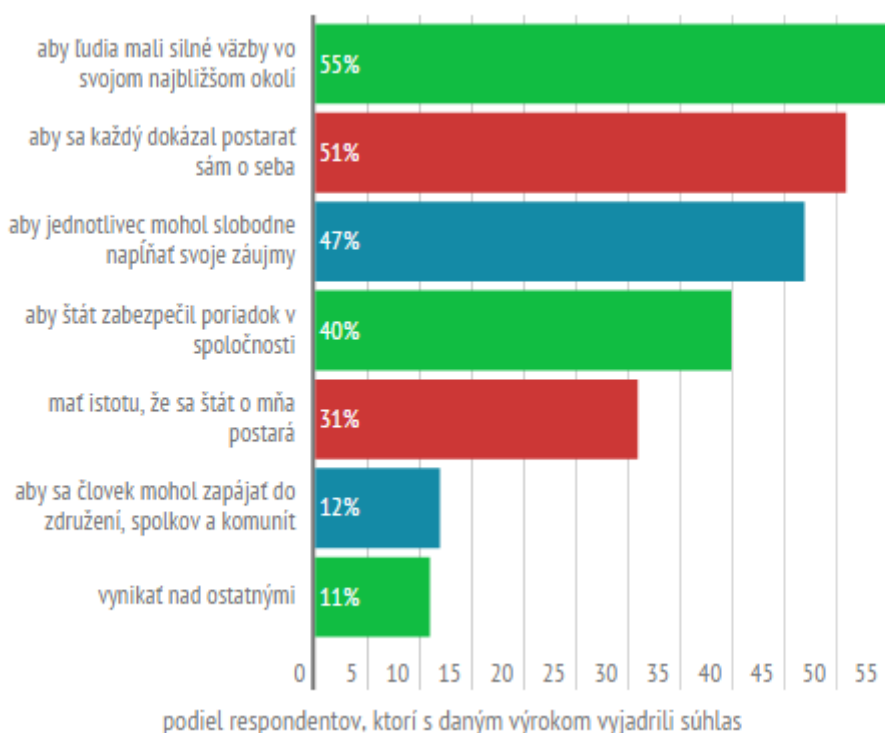


Istotu, že sa o človeka štát postará, keď to bude potrebovať, označila menej než tretina (31%) respondentov, a to bez rozdielu veku. Potrebu takejto starostlivosti najmenej často požadujú ľudia s vysokoškolským vzdelaním.

Omnoho dôležitejšie je pre ľudí ich najbližšie okolie. Rodinný život a priateľské vzťahy budú podľa respondentov pre šťastný život zásadné aj v budúcnosti. Ukazuje sa však, že **zapojenie sa do života komunity, do rôznych spolkov a združení nepatrí medzi podmienky šťastného života**. Označilo ich totiž len 12% respondentov ([graf 4.2 na zdieľanie](#)).



GRAF 4.2 | ČO BUDE PODĽA ĽUDÍ DÔLEŽITÉ PRE ŠŤASTNÝ ŽIVOT O 25 ROKOV?



Zdroj: chcemevedietviac.sk | TNS Slovakia pre kampaň Chceme vedieť viac o budúcnosti vzdelávania na Slovensku

“ ”

Ľudia zároveň neočakávajú, že pre šťastný život bude dôležité vynikať nad ostatnými. Táto požiadavka sa objavila len u 11% respondentov. Podľa Eleny Gallovej Kriglerovej z tímu kampane ([audio na stiahnutie](#)) nie je „individuálne presadzovanie sa na úkor ostatných vlastností, ktorá by v našej spoločnosti rezonovala. To sa napokon ukázalo aj pri predstavách o vzdelávaní v základných školách, kde ľudia podporujú spoluprácu a skupinové učenie detí namiesto súťaženia.“



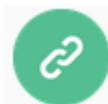
Aký dôležitý bude štát?

Štát bude podľa väčšiny ľudí zohrávať v živote jednotlivca čoraz menšiu rolu, jeho úloha vo vzdelávaní však podľa prevažujúceho názoru pretrvá. Dôležitosť štátu v živote človeka bude klesať podľa dvoch pätín (40%) respondentov a podľa tretiny (34%) bude jeho úloha rovnaká. Väčší vplyv štátu očakáva necelá pätina (19%) respondentov. Študenti a ľudia so základným vzdelaním najčastejšie predpokladajú väčšiu úlohu štátu. Najmenej si to myslia vysokoškolsky vzdelaní, ktorí štátu predpovedajú rovnakú rolu, a taktiež podnikatelia, ktorí najčastejšie označovali menšiu úlohu štátu ([graf 4.3 na zdieľanie](#)).

Úloha štátu špecificky v oblasti vzdelávania bude rovnaká ako dnes (43%) alebo menšia (32%). Väčší vplyv štátu očakáva iba menej než pätina respondentov (17%), k tomuto predpokladu sa prikláňajú najmä ľudia s nižším vzdelaním. Obyvatelia stredne veľkých a veľkých miest predpokladajú menšiu úlohu štátu vo vzdelávaní v kontraste k obyvateľom najmenších obcí. Vo všetkých typoch sídel však najväčšia časť respondentov predpokladá rovnaký vplyv štátu na vzdelávanie, aký má dnes.



fb.com/chcemevedietviac



www.chcemevedietviac.sk

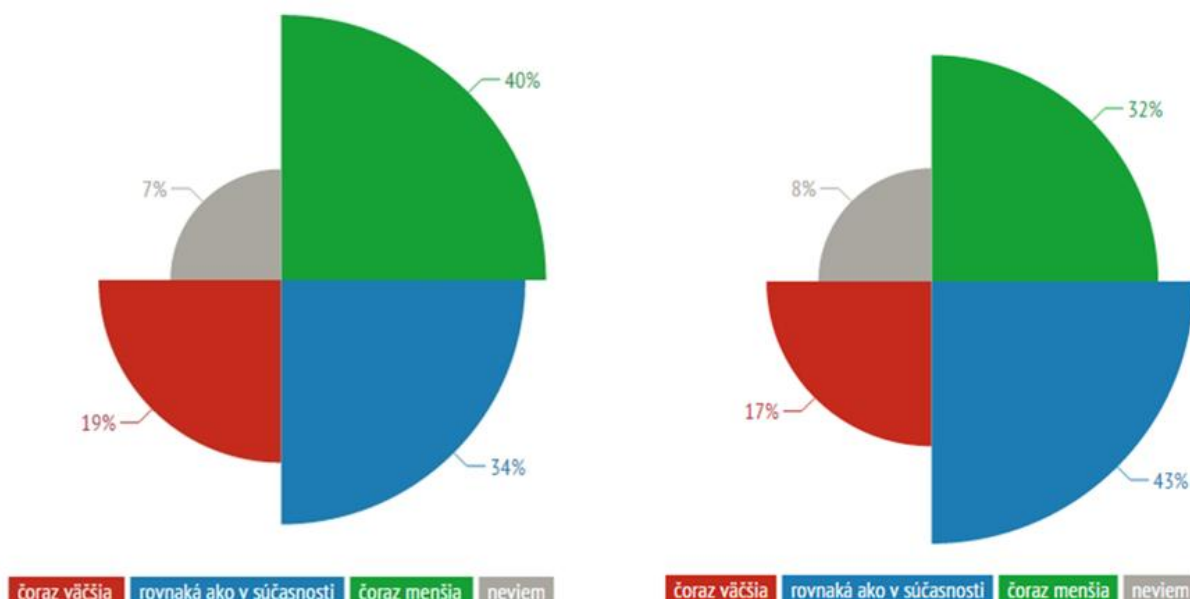


vsetci@chcemevedietviac.sk

GRAF 4.3 | AKÁ BUDE ÚLOHA ŠTÁTU V ŽIVOTE ČLOVEKA A AKÁ VO VZDELÁVANÍ?

úloha štátu v živote človeka

úloha štátu vo vzdelávaní



Zdroj: chcemevedietviac.sk | TNS Slovakia pre kampaň Chceme vedieť viac o budúcnosti vzdelávania na Slovensku

V budúcnosti bude vzdelávanie podľa väčšiny respondentov stále povinné (71%), no bude prebiehať na rôznych miestach, nie iba v škole (68%). Vzdelávať sa bude pomocou digitálnych technológií (86%), špecializovane podľa potrieb trhu práce (68%) a budú sa vyžadovať vysoké individuálne výkony (63%) ([graf 4.4 na zdieľanie](#)).

O tom, že vzdelávanie bude prebiehať na rôznych miestach, sú presvedčení najmä zamestnaní ľudia, podnikatelia a študenti. Úzku špecializáciu podľa trhu práce predpokladajú najmä starší respondenti vo veku 45-54 a 55-65 rokov. To, že vzdelávanie bude šité na mieru každému človeku, očakáva vyše tretina (36%) respondentov, no takmer polovica to nepredpokladá (46%). Najstarší respondenti sa k tomuto tvrdeniu priklonili najviac, mladší sú v tomto ohľade výrazne skeptickejší.

“

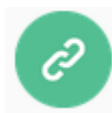
„Mladí ľudia si rovnako ako ostatní uvedomujú náročnosť doby a potrebu vynásť sa za každých okolností. Sú na nich kladené čoraz väčšie nároky, no zároveň im nie sú vytvárané dostatočné podmienky, aby svoj potenciál naplno využili,“ vysvetľuje Kriglerová ([audio na stiahnutie](#)). „Platí to aj o školstve, v ktorom mladých ľudí nepripravujeme na život, ktorý majú pred sebou, ale skôr na život, ktorý máme už aj my, starší, do veľkej miery za sebou.“



Vzdelávanie budúcnosti založené na partnerských vzťahoch taktiež predpokladajú skôr starší respondenti, podnikatelia a dôchodcovia. Najmenej to očakávajú ľudia na rodičovskej dovolenke a študenti, ktorí majú so vzdelávaním každodennú skúsenosť. Tento zdanlivý paradox možno vysvetliť aj tým, že ľudia, ktorí školu skončili dávnejšie, si vďaka zamestnaniu či podnikaniu už zažili aj iné, dynamickejšie vzdelávacie prostredia ako školu. Aj preto si vedia predstaviť odlišné formy učenia,



fb.com/chcemevedietviac



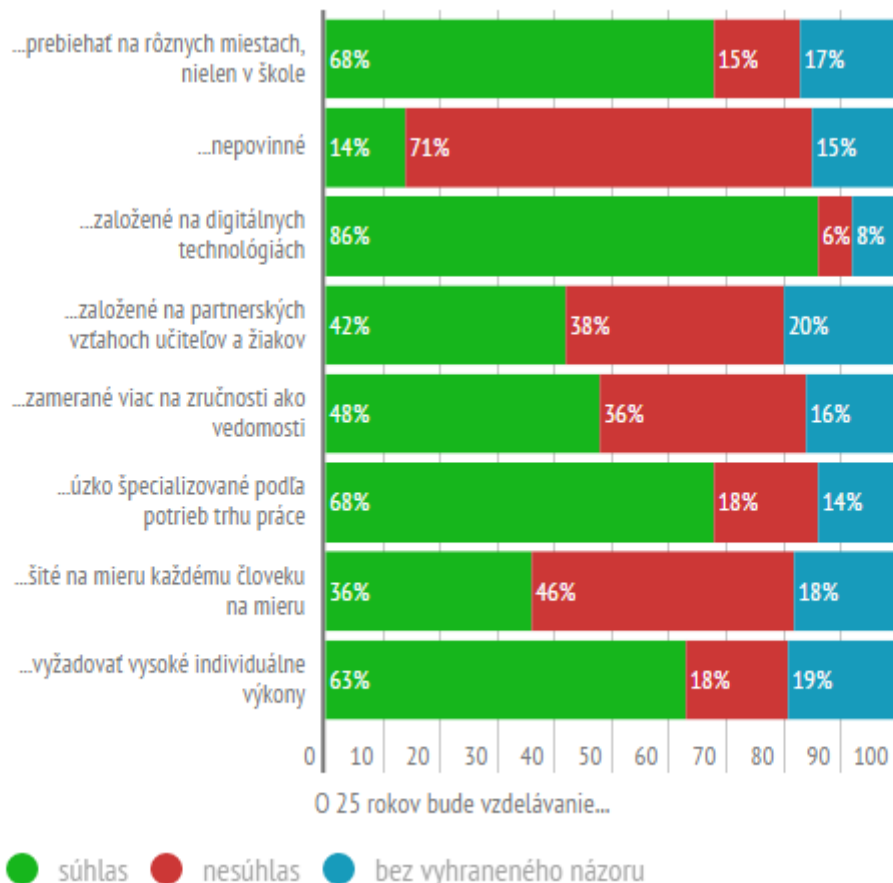
www.chcemevedietviac.sk



vsetci@chcemevedietviac.sk

ktoré viac korešpondujú s potrebami trhu práce aj s celkovými spoločenskými trendmi. Najmladší respondenti takúto skúsenosť zväčša ešte nemajú, a zrejme aj preto sú vo svojich očakávaniach o budúcej podobe vzdelávania skeptickejši.

GRAF 4.4 | AKÉ BUDE PODĽA VEREJNOSTI VZDELÁVANIE V BUDÚCNOSTI?



Zdroj: chcemevedietviac.sk | TNS Slovakia pre kampaň Chceme vedieť viac o budúcnosti vzdelávania na Slovensku

Vyznávané hodnoty ovplyvňujú aj predstavy o budúcnosti

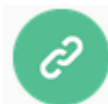
Hodnoty, ktoré ľudia vyznávajú, ovplyvňujú aj to, ako si predstavujú budúcnosť. **Respondenti, ktorí sami seba charakterizovali ako ľudí, čo veria tradičným a osvedčeným postupom, častejšie tvrdili, že vzdelávanie bude v budúcnosti rovnaké a že štát bude v živote človeka a aj vo vzdelávaní zohrávať ešte väčšiu úlohu ako dnes.** Vzdelávanie si podľa nich bude vyžadovať vysoké individuálne výkony a pre šťastný život bude dôležité mať dobrú prácu.

Respondenti, pre ktorých tradičné a osvedčené postupy naopak nie sú dôležité, viac zdôrazňovali potrebu rýchlo sa prispôbovať zmenám. Štát podľa nich bude v živote človeka zohrávať nanajvýš rovnakú alebo skôr menšiu úlohu. Títo respondenti častejšie tvrdili aj to, že pre šťastný život bude dôležité, aby ľudia mohli slobodne naplňovať svoje vlastné záujmy a potreby.

Podľa tých respondentov, ktorí samých seba označili ako ambiciózných, bude vzdelávanie v budúcnosti vyžadovať vysoké individuálne výkony. To, že na zabezpečenie šťastného života bude potrebné mať veľa peňazí, zároveň označovali častejšie ako respondenti, ktorí sa za ambiciózných nepovažujú.



fb.com/chcemevedietviac



www.chcemevedietviac.sk



vsetci@chcemevedietviac.sk

Respondenti, pre ktorých je dôležité načúvať iným ľuďom a snažiť sa im porozumieť aj vtedy, ak s nimi nesúhlasia, za predpoklad šťastného života považujú mať niekoho, na koho sa môžu spoľahnúť. Zároveň si chcú budovať silné väzby aj so širším okolím, v ktorom žijú a zapájať sa do rôznych spolkov a združení. Viac než iní respondenti očakávajú, že v budúcnosti bude vzdelávanie prebiehať na rôznych miestach, založené na partnerských vzťahoch a šité na mieru.

“ ”

Výskum podľa Dráľa ukázal ([audio na stiahnutie](#)), že „ľudia sú vo svojich názoroch konzistentní a minimálne podvedome sa riadia vlastným hodnotovým vnímaním sveta. To však zároveň znamená, že rôzni ľudia majú rozdielne predstavy o správnej podobe vzdelávania. Zmysluplná diskusia o tom, čo by mali školy v budúcnosti ponúknuť, by mala túto rozmanitosť názorov brať do úvahy a zároveň by mala viesť k zhode aspoň na tom najzákladnejšom.“



Respondenti, ktorí si myslia, že o 25 rokov bude dôležité mať blízkych ľudí, na ktorých sa dá spoľahnúť, častejšie uvádzajú, že deti v školách by mali čo najviac času tráviť spoločnými aktivitami a diskusiami. Na druhej strane tí, čo by chceli v škole rozvíjať najmä zručnosti, ktoré deťom umožnia vyniknúť, predpokladajú, že o 25 rokov bude dôležité presadiť sa medzi ostatnými.

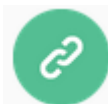
Ľudia, ktorí považujú za dôležitú potrebu vyniknúť, si myslia, že vzdelanie má umožniť presadiť sa v konkurencii ostatných a viesť život podľa vlastných predstáv. Tí, čo by v základnej škole radi videli najmä tímovú prácu a spoločné aktivity, častejšie než ostatní uvádzajú, že vzdelanie má uľahčiť spoluprácu medzi ľuďmi. A napokon tí, podľa ktorých by sa deti v škole mali naučiť veci užitočné pre spoločnosť, vzdelanie vidia najmä ako nástroj na uplatnenie sa na trhu práce.

Zmení sa niečo?

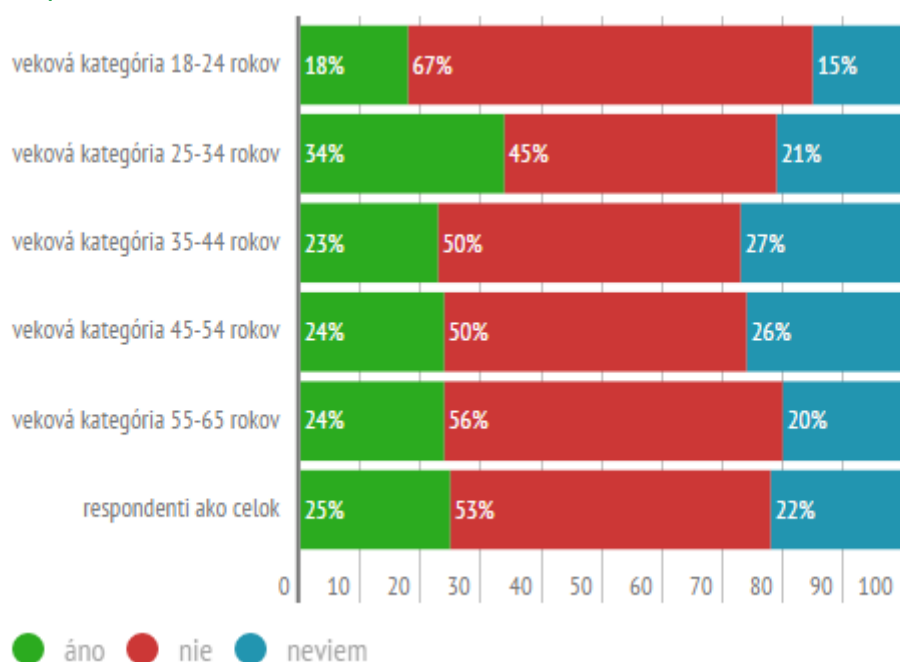
Nadpolovičná väčšina (53%) respondentov si myslí, že vzdelávanie o 25 rokov nebude také, aké ho poznáme dnes. Štvrtina (25%) opýtaných si myslí, že bude rovnaké a pätina (22%) to nevie posúdiť.

O tom, že skepsa nevyhnutne neprichádza s vyšším vekom ani vzdelaním, svedčí aj zistenie, že **o nezmenenej podobe vzdelávania v budúcnosti sú najviac presvedčení respondenti vo veku 25-34 rokov, z ktorých si to myslí až tretina.** Ostatné vekové skupiny predpokladajú inú podobu vzdelávania, pričom u najmladších respondentov je toto očakávanie artikulované najsilnejšie (67%) ([graf 4.5 na zdieľanie](#)). V budúcnosti bude vzdelávanie iné podľa väčšiny ľudí so základným (64%) aj vysokoškolským vzdelaním (61%).

Najnižšie príjmové kategórie, nezamestnaní a ľudia na rodičovskej dovolenke zmeny očakávajú najmenej. Ľudia s vyšším príjmom, zamestnaní, podnikajúci a aj dôchodcovia si skôr myslia, že sa vzdelávanie zmení. Najsilnejšie sú o tom presvedčení študenti, z ktorých to predpokladajú až tri štvrtiny (76%).



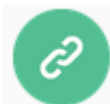
GRAF 4.5 | BUDE VZDELÁVANIE O 25 ROKOV ROVNAKÉ AKO V SÚČASNOSTI?



Zdroj: chcemevedietviac.sk | TNS Slovakia pre kampaň Chceme vedieť viac o budúcnosti vzdelávania na Slovensku



fb.com/chcemevedietviac



www.chcemevedietviac.sk



vsetci@chcemevedietviac.sk

AUTORI SPRÁV



Zuzana Zimenová



Peter Drál



Elena G. Kriglerová

O PRIESKUME



Agentúra TNS Slovakia uskutočnila v dňoch 22. 4. – 5. 5. 2015 reprezentatívny prieskum verejnej mienky online metódou. Výberovú vzorku tvorilo 1000 respondentov, ktorí reprezentujú populáciu Slovenska z hľadiska pohlavia, veku (18 - 65 rokov), vzdelania, veľkostných kategórií sídiel a krajského členenia.

Na analýze výsledkov sa okrem tímu kampane Chceme vedieť viac o vzdelávaní na Slovensku podieľajú aj odborníci a odborníčky z Centra pre výskum etnicity a kultúry a z Fakulty sociálnych a ekonomických vied Univerzity Komenského v Bratislave. Za pomoc pri analýze dát z prieskumu ďakujeme **Jane Kadlečíkovej** z Centra pre výskum etnicity a kultúry.

O KAMPANI

Kampaňou [Chceme vedieť viac o vzdelávaní na Slovensku](#) vyjadruje občianske združenie Nové školstvo vôľu zintenzívniť verejnú diskusiu o vzdelávaní a snahu posilniť hlas detí, rodičov a odbornej verejnosti v procese reformy školstva. Zámery kampane nám pomáhajú naplňovať naši partneri, kolegovia z Nadácie Milana Šimečku a z Centra pre výskum etnicity a kultúry. Postupne sa [k iniciatíve pridávajú](#) aj ďalší jednotlivci a organizácie, ktorí nás v našej práci podporujú a pomáhajú nám ju realizovať.

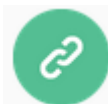
KAMPAŇ REALIZUJE



KAMPAŇ PODPORUJÚ



fb.com/chcemevedietviac



www.chcemevedietviac.sk



vsetci@chcemevedietviac.sk